

РЕЦЕНЗІЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК КАНДИДАТА ЮРИДИЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТА ОЛЕКСАНДРА ОСТРОГЛЯДА «ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХИСНИКА В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПРОВАДЖЕННІ»

Василь Попелюшко,

*д-р юрид. наук, доцент,
завідувач кафедри правосуддя та кримінально-правових дисциплін
Національного університету «Острозька академія»*

Апеляційний перегляд судових рішень у кримінальних справах – відносно новий інститут вітчизняного кримінального судочинства, а тому в літературі ще надто мало опрацьованих його аспектів. З цієї точки зору безумовний інтерес викликає навчальний посібник О. Острогляда, присвячений діяльності захисника в апеляційному провадженні¹. Побудувавши виклад матеріалу від загального до особливого та конкретного, автор розглянув інститут апеляції від його витоків до сьогодення, визначив поняття та значення апеляції в обох її формах – повній і неповній (скороченій), розкрив умови та підстави апеляційного оскарження, порядок попереднього та власне апеляційного перегляду рішень суду першої інстанції в контексті діяльності адвоката-захисника як професійного представника сторони захисту, чим значною мірою заповнив прогалини теоретичного та прикладного характеру у висвітленні низки питань, пов'язаних із апеляцією.

Заслугує схвалення не лише структура та зміст навчального посібника, а й обширний перелік питань для самоконтролю до кожної із розглянутих тем, представницький перелік рекомендованої літератури.

Помірно полемічний стиль посібника дозволив автору всебічно висвітлити дискусійні питання апеляції та захисту, переконливо обґрунтувати власне їх бачення, а тим самим опанувати матеріал шляхом не заучування, а осмислення.

Слід відзначити й елементи наукової новизни роботи. Вони полягають, насамперед, у тому, що автор не лише в навчальному, а й у науковому плані вперше комплексно, з позицій кримінального процесу та криміналістики одночасно із залученням практичного матеріалу продемон-

стрував діяльність захисника в апеляційному суді, розкрив питання тактики та методики у його роботі, охарактеризував такі специфічні інструменти та способи захисної діяльності, як адвокатське досьє, дослідження особи підсудного, опитування громадян, звернення до експертних установ за отриманням висновку, огляди, подання нових матеріалів, дача пояснень у процесі апеляційного розгляду тощо. Іншими словами, О. Острогляд вніс значний вклад у такий напрям наукових досліджень у сфері дисциплін кримінального циклу, який умовно можна назвати «криміналістична адвокатологія». Наведене у взаємозв'язку з теоретичними положеннями роботи, що базуються на процесуальному законі, дає підстави стверджувати, що рецензована робота буде корисною не лише для студентів, аспірантів і викладачів юридичних вузів, а й для практикуючих юристів, насамперед, адвокатів-захисників.

Разом із тим слід зазначити, що у роботі, яка рецензується, є й певні недоліки. Так, конституційне право сторін на подання суду своїх доказів О. Острогляд трактує через їх право робити це шляхом заявлення клопотань, які суд може задовільнити, а може і не задовільнити. Одним із побічних наслідків цього є те, що автор відмовляє захиснику (у тому числі іншим учасникам процесу) у праві збирати докази, що для змагальної форми кримінального процесу є неприйнятним. Право на подання доказів і право на заявлення клопотань – це різні рівнопорядкові права сторін, і перше з них є абсолютним правом, відмова в якому з боку суду чи іншого органу, у провадженні якого перебуває справа, законом не передбачена.

Однак зазначені зауваження, що мають дискусійний характер, та деякі інші недоліки роботи, не знижують її цінності. Вона, поза сумнівом, посяде гідне місце у скарбниці вітчизняної правової літератури.

¹Острогляд О. В. Діяльність захисника в апеляційному провадженні. – Івано-Франківськ, 2010. – 162 с.